

P. BUZOGÁNY ÁRPÁD

Király András anekdotái Sóváradról

Szól a harang!

Úgy este tíz órakor szólott a harang. Hát valamiért félreverték, mert tűz volt, vagy nagyidő. Hallotta a feleség, Liza néni s mondja az urának, a harangozónak, hogy szól a harang.

– Kelj fel, Ferenc, mert szól a harang!

Azt mondja az ura:

– Az nem létezik, hát nem látod, hogy én itt vagyok?

Ilyen volt a szokása

Egyik mézárosnak, Gergelyfi Sándornak, aki megjárta Oroszországot, ott tanulta a mesterséget, az volt a szokása, a disznót seggbe rúgta, hogy menjen ki a pajtából. Nem volt szokás megkötni, hanem kint több férfi, a segítségek elkapták. De a disznó megrugaszkodott, s az a kettő, Kis Lajos és Barta Dénes, aki két oldalt a fülét fogta, úgy összeütötte a fejét, hogy hanyatt estek.

A kordován csizma

Két fiatal, Győr nevűek, József és Dénes nagyon szerette volna, hogy az apjuk vegyen nekik kordován csizmát, de hiába vártak erre. Felhívták az apjukat az udorba, és lelökték – beleesett a szénásszekér gyakába, az a torkát átszúrta és meghalt. Hát így álltak bosszút, hogy az apjuk nem vett nekik csizmát!

Új módszer

Egy asszony panaszkodott Vas Berciéknél, hogy sok poloskájuk van, annyi, hogy a padlódeszkák közül jönnek fel. Az illető pedig, Biró Dani, akinek elmondta, ajánlkozott, hogy kiirtja. Odament a házhoz, fejszével ütni kezdte a falat a földszinten, az emeletről pedig jött le az öregasszony, hogy mi történik.

– Hát el kell üldözni a poloskákat! – mondta a férfi.

Attól nem fél

Téli időben faluhelyen kórusokban töltötték a hosszú estéket az emberek, általában valamilyen munkával, de a munkaalkalom mintájára kórusnak nevezik a szomszédolást is. Ilyenkor bőven van idő beszélgetni, és kellemesebben is telik.

Vas Bercinek azonban azt mondta a felesége egy alkalommal, hogy leforrázza, ha még máskor is olyan sokáig ott marad, éjfél utánig. Ugyanis kórus után kártyázni is szoktak, meg pálinkázgatni a férfiak.

– Én attól nem félek – mondta a férj –, olyankor a kályhán már nincsen forró víz!

Rend a lelke...

Király Józsi megkarikázta a malacot s Rác Albi bátyám segített. Ők voltak a meseterek. Ittak egy pohár bort, kettőt, átjöttek, megkarikázták nálunk is a két malacot. Na, jöjjenek be, bort iszunk tovább. A hűtő helyén volt a fászláda, az ajtó mellett. Beszélgettünk, s egyszer Irma ágyó kiáltja:

– Albi, gyere haza, Albi, Albi...

Józsival hangosabban beszélgettünk, hogy ne hallja bátyám, hogy kiáltják. Olyan Gheorghiu Dej-sapkája volt. Beszélgettünk, egyszer az ajtó nyílik, s ő pont odafordult, no ha odafordult, pont kézügyben volt, Irma ágyó úgy megcsattintotta, hogy a sapka kirepült a fejből.

– Nem hallod, hogy a bornyúnak enni kell adni?

A sapka lerepült a fejiről, ott hagyta s osztán elmentek. Hogy enni adtak a bornyúnak, nem adtak, nem tudom, a sapka ott maradt, ahova leesett. Nem vittem utánuk. Egy kicsi idő múlva jött vissza Albi bátyám. Józsival úgy kacagtunk, a könnyünk is folyt.

Papucs alatt

Fát vágunk a géppel, s amikor elvégeztük, hát a traktossal eléjött az első udvarra, a tyúkudvaron a kaput bétettük, Sánta Imre leállította a traktort, bémentünk, kezét mostunk, kezdték tölteni a pálinkát. Alig ittunk meg egy pohár pálinkát, hát Irma nén ott van, Albinak, az urának azt mondja:

– Gyere azonnal haza. Onnét is kivette. Egy pohár pálinkát megivott, s haza kellett menni. Enni nem volt idő, Irma nén hazatette.

Rëa két hétre hozatott Jóska bá megint fát, s akkor megint elhívott favágni. Ugyanazok voltunk: Józsi bátyja, Barabás Jóska bá, Kari s én. S hát amikor felvágtuk, azt mondja Jóska bá Sánta Imrének, hogy ne állítsd le a traktort, relantinban ereszed,

hogy menjen, mert ha nem, akkor Albi bát a felesége hívja haza. Hogy higgye aztot, hogy nem végeztünk. De leállította mégis. Osztán nem jött utána a felesége, de azt mondja Jóska bá Albinak, hogy le se ülj, vegyed a kezédbe a poharat, én töltöm, s legalább három-négy pohárral igyál meg. S ha jó, hát haza kell menni. Megitatott vele négy pohár pálinkát egyvégtibe, nem is hagyta, hogy leüljön.

– Tartsad ide – töltött s ő itta. Lett egy nagy kacagás belőle. S nem jött utána akkor Irma nén. Leült, s amikor ittunk, hát neki is töltött megint, s együtt megittuk aztán. De négy pohár pálinkát, anélkül, hogy leült volna, megivutt.

Megtalálta

Sónváradon történt, hogy egy családban, veszekedés után az asszony sokáig egy szót sem szólt. A férje meggyújtott egy kijáró lámpást, és azzal járt ki a házból és vissza addig, amíg a társa megszólalt:

– Mit keresel?

– Ezt kerestem! – volt a válasz, hogy az asszony megszólalt.

Többet ne forduljon elő!

Volt nálunk egy éjjeliőr, Szél Mócsi, bakter falusi nyelven. Szegény elaludt az őrszobában, mert egész nap dolgozott, békoppant a szeme, aludt, s a milicista, Farkas István megfogta, rajtakapta és megbüntette.

– Na – azt mondja – fizet ötven lejt, mert aluszik, nem őrzi a boltot.

Azt mondja a bakter, ahogy fizette ki a büntetést:

– Ez megtörtént, elaludtam. De többet ilyen elő ne forduljon!

Mármint hogy a rendőr megbüntesse őt...

Ugye megmondta?

Idős Berecki Eleknél az udvaron láncfűrészsel vágta a fát ifjabb Tóth József. Az öreg elmondta, a fiatalembernek a Tóth nagyapjától hallotta azt a mondást, hogy minél kisebb a béka, annál nagyobb a szája. A menyé, Enikő, aki alacsony, kövér, és kibédi származású, éppen kiabált a férjének bent a házban, és kihallatszott.

– Ugye megmondtam én! – erősítette meg az öreg az általa emlegetett szólás igazságát.

Hajtsad, Újfalvi!

A falu végén Újfalvi István jó gazdaember volt. S rajtuk felül, a falu végén sátoro-

sok laktak. Láta, hogy két sátoros jön fel a Hóstáton, tart hazafelé, bécsalta az udvarra. A pajtának volt olyan szellőztető csatornája, deszkából, felvitt két veder vizet a pajta híjára, s mondta, gyertek bé, mert a nagy bagoly benne van a kéményben, a szellőztető likban. Azt mondta, álljatok alól, s én fejuőlről hajtom, s fogjátok meg! Kicsi csepp benzint belétöltött, a vederből vizet csepegett. Mondta a sátoros:

– Hajtsad, Újfalvi, mert már huggyik!

Újfalvi a két veder vizet betöltötte, a két sátorost szembe kapta a víz.

Ő kezdte

A számár megrúgta Lőrinci Ferencet a pajtában, s ő kezdte ütni, verni, hogy mért rúgta meg. Ment a felesége, s mondta Giza:

– Mért ütötted?

Azt mondta Lőrinci:

– Ő kezdte!

Az volt a szerencséje

A régi szekereken van a felhéc, amire lépik fel az ember. Annak volt egy vontatófája, mert kengyelvégre jött rá. S Kirilla Albert kivitte Gerebenes Tócsihoz, a cigányhoz, hogy csináljon felhércet. Az egyiket erre tette, a másikat arra tette – mind a kettő hátrafelé kellett volna álljon. Visszavitte Kirilla s ledobta a műhelyben:

– Maga milyen munkát csinált nekem?

A cigány nem nézte, erre áll, arra áll, felháborodott, a nagykalapáccsal kezdte Kirillát kergetni. De a cigánynak elszakadt a nadrágszíja, a nadrágja esett le. S azt mondta aztán a fia Tócsinak:

– Az a szerencséje Kirillának, hogy elszakadt a nadrágszíja ápámnak. Hanem most halott volna!

Mit vétett?

Fent a falu végén lakott egy nagy bendős cigány, úgy hívták, Jankó bácsi. Jó földözőcigány volt, az üstökhöz értett. S felült a vonatra, s azt mondta Szerbia bának, Józsa K. Andrásnak:

– András, menyek Kolosvárra!

– No menjél, a sárvíz ölje meg a köldökedet!

– Hát András, hát mit vétettem én neked?

Földhöz vágom a leánykádót

Jöttek a cigányok az utcában. Egyik hozta a fiút, a másik a leánykát. Veszekedtek valami felett. Azt mondja a cigány a feleségének:

– Ha még egyet szólsz, úgy földhöz vágom a leánykádót!

Olyan jólesett

Páskó Dénes mondta el, hogy egy alkalommal jött haza valahonnan, ittas is volt, meg nagyon éhes. Előkészítette a tűzgyújtót a kályhába, aztán hamar tojásrántottát készített. Evett, és olyan jólesett, hogy gondolta, rágyújt. Amikor a kályhaajtót kinyitotta, hogy gyújtson rá, akkor látta, hogy a tűzgyújtó úgy volt még, ahogy berakta...

Még a kutya is

Bíró (Gálné) Sándor a testvérével, Ferencsel otthon voltak a sóváradai Gálnében, a mezőn dolgoztak (Gálné nevű részen volt a tanya). Egyszer nekiláttak, hogy egyenek. Nem volt kenyerük, nekifogtak puliszkát főzni. Híg volt, lisztet tettek hozzá, akkor meg kemény lett, vizet töltöttek hozzá, mikor amiből kellett.

– Olyan lett, még a kutya is megrázta a fejét, még az se ette meg – mondták el később. Úgyhogy étlen maradtak a puliszka mellett.

Ott lakik

Egy sóváradai férfi, Berecki Károly meghívta szovátai munkatársát, Angi Palit hozzájuk. Így magyarázta el, hol laknak:

– Ahogy bejössz a faluba, azt nézzed, hol van a legtöbb bugyi kiterítve s egy gagya, ott lakunk...

Szó szerint

Sebe Zoltánnak, a tanárnak a felesége a sóváradai kollektívában könyvelő volt. Délben hazament ebédelni, de vissza kellett sietnie a munkahelyére.

– Ahogy végeztél, aztán rakd el az asztalt – mondta a férjének.

Amikor később hazaért, hát nem találja az asztalt a lakásban. Keresi – hát a csűrben volt, oda “rakta el” a férje.

Ki a főnök?

Csere alatt kaszáltak a kollektív idején, többen. Sátoros cigányok jártak arra, Biró (Gálné) Sándor pálinkafőző üstöt rendelt tőlük a gazdaságnak, miután kivallatta őket. Meg is szegődték a két új üstöt.

A cigányok egyszer állítanak be a két üsttel a kollektívába, és keresik az elnököt. Mondják, hogy ott van, Király István volt akkor az elnök. A cigányok összenéztek – Nem ez rendelte meg az üstöt... – aztán szomorú képpel elmentek.

Gyere!

Futballmeccsen történt, Sebe Zoli szerezte meg a labdát, indult is vele, a kapunál pedig Újfalvi Béla kiáltotta:

– Gyere, Zoli, gyere!

Zoli otthagya a labdát, és odament:

– Mi van, Béla?

Közben a csapat már gólt kapott.

Virtuskodó komák

Moldován Árpád és a komája, Mezei Imre mentek haza együtt a Hóstátból (a falu felső feléből), a kocsmából, a mostani Balog Albi-féle házból, amit kotolyának neveztek. Moldován egyszer azt mondja:

– Gyere, komám, birkózzunk meg!

– Menj el, hagyj békém...

De Moldován már meg is fogta. Mezei Imre úgy odateremtette, hogy eltörött a keze Moldovának. Az felugrott, és úgy odarúgott, hogy a komájának két oldalbordája törött be.

Aztán mentek haza együtt, mert közel laktak egymáshoz.

Még nem tanulta meg

Király Imre örökké járt futballmeccsre, vagy 15 évig. Egyszer, amikor vasárnap délelőtt készült, az anyja, Ágnis megkérdezte:

– Te már annyit jártál, még nem tanultad meg?

Diagnózis

Barabás Sándor bevezette a tehént a kollektíva udvarára, mert almát nyelt, és

megpuffadt. Izsmi Józsi volt az állategészségügyi, megvizsgálta. Izsmi állt a tehén fejénél, lenyúlt a torkába, Barabás pedig a farkánál.

- Látsz, te Sándor? – kérdezte Izsmi.
- Én nem.
- Akkor ennek a tehénnek bélcsavarodása van! – mondta Izsmi.

Cifra fenyegetés

Cine Paliék, a csordapásztorék mentek haza, veszekedtek.

- Hallod-e, Trézsi! Fogd meg a szádod, mert úgy megütöm a kontyodot, hogy a fejed kibúvik a szádon! – mondta Pali, aki magyar huszár, Ferenc Jóska huszárja volt.

Sokba kerül

Vas Tima mérgében a központban odavágta az üveget italostól.

- Ez magának sokba kerül! – mondta Szél Mózsi, az éjjeliőr.
 - Sokba, mert sok a halott!
- Ugyanis ő volt a gödörösó.

